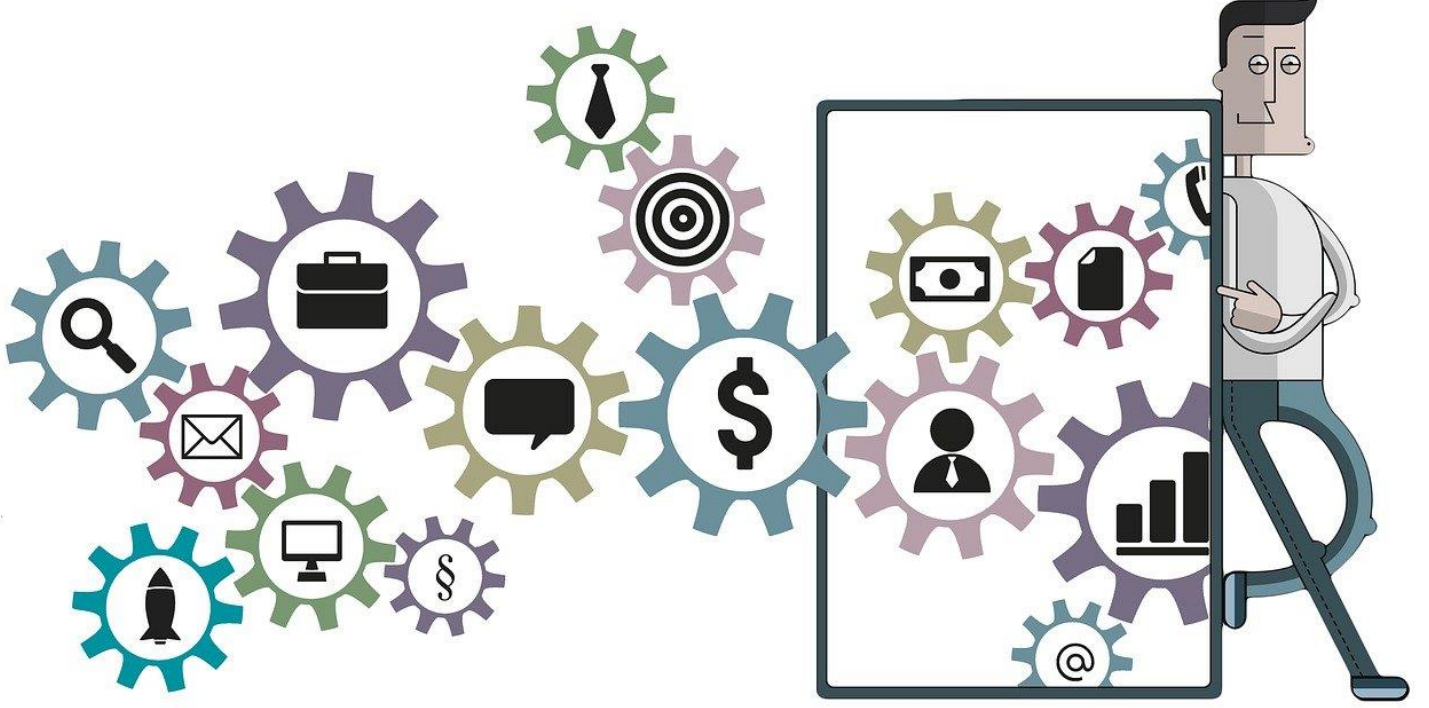

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Sonuç 1a (WP3): Engelli ve dezavantajlı öğrenciler için finansal okuryazarlık el kitabı

Versiyon 3, May 2024

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

İçindekiler

Teşekkür	3
GİRİŞ	4
SÖZLÜK	5
Modül 1: Para, giderlerim ve gelirim	10
Modül 2: Kendi/aile bütçesinin maliyetlerinin planlanması	17
Etkinlik 1 Aylık ne kadar paranız olduğunu nasıl bilebilirsiniz?.....	18
Modül 3: Para eksikliği var mı? Satın alımlarımı yeniden değerlendirebilir/inceleylebilir miyim?.....	25
3.1 Para alışkanlıklarınızı değerlendirin	29
Faaliyet 1: Paranızı genellikle nasıl harcıyorsunuz?	29
3.2 Finansal geleceğinizi planlamak	31
Faaliyet 1: Finansal hedeflerin belirlenmesi	31
Faaliyet 2: Bütçe oluşturmak	32
3.3. Para zorluklarını tanımak	33
3.4 Çözümler ve en iyi uygulamalar	35
3.5 Gerçek hayat senaryolar	37
Senaryo 1: Beklenmeyen tıbbi harcamalar	37
Modül 4: Tasarruf etmenin ve tasarruf planı yapmanın yolları.....	40
4.1 Para biriktirmenin yolları.....	41
4.2 İlerlemenizi takip edin.....	46

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Modül 5: Kredi alma / krediler ve bankalar ve finans

kurumlarıyla iletişim 51

5.1 Kredi Türleri	52
5.2 Borç türleri.....	53
5.3 Faiz oranları yükselirse kredi ödemeleriniz ne olur?	53
5.4 Borç verenler.....	55
5.5 Kredi başvurusu	56
5.6 Kredilerin geri ödenmesi	57
5.8. Faiz Oranları	59
5.9 Artan faiz oranlarının etkisi.....	61
5.10 Bir banka veya finans kurumuyla nasıl iletişim kurulur?	62

Modül 6: Gelirimi nasıl artırabilirim? 65

Modül 7: Kişisel verilerin gizliliği ve kaçınılması gereken

hatalar 70

7.1 Kişisel verilerin gizliliği.....	70
7.1 Kişisel verilerin gizliliğiyle ilgili yaygın hatalar.....	72

Module 8: Vergi beyannamelerinin üretimi..... 76

8.1 Vergiye tabi kişiler kimlerdir?	76
8.2. Bir genç olarak nelere dikkat etmeliyiz?	77
8.3. Vergi Türleri	79
8.4. Vergi havalesi için son tarihler	82
8.5. Yaptırımlar	83

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Teşekkür

Bu ürün, 2022-1-BG01-KA220-SCH-000085110 proje numaralı “Engelli ve dezavantajlı öğrencilerin finansal okuryazarlık becerilerinin iş piyasasına geliştirilmesi ve doğrulanması” okul eğitiminde Erasmus+ işbirliği ortaklığı projesinin ana sonucudur.

Yazarlar:

BULGARIAN INCLUSION SUPPORT TEAM (BIST), Sofia, Bulgaria

- Andrean Lazarov
- Stanislav Georgiev
- Gergana Arabcheva
- Sonya Dimitrova
- Viktoria Georgieva
- Delyan Plachkov

94 High School "Dimitar Strashimirov", Sofia, Bulgaria (94 SU)

- Latinka Kovacheva
- Penka Nikolova
- Nevena Apostolova
- Klara Ilieva
- Nevena Vukova
- Petar Kalpakchiev
- Petya Milanova
- Romyana Petrova
- Velislava Nikolova
- Violeta Guyzeleva
- Zlatka Yaneva
- Vladislava Ubina

ASOCIACIÓN MADRILEÑA DE PROFESIONALES DE LA ATENCIÓN TEMPRANA, Madrid, Spain (AMPAT)

- Prof. Pilat Gutiez Cuevas, PhD
- Castellar López Guinea
- Viviana Sofia Sanchez Bobadilla

HAVZA İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, Samsun, Türkiye (HAVZA MEM)

- Seyit Ahmet Dikmen
- Turan Demir

World Innovative Sustainable Solutions, Istanbul, Türkiye (WINSS)

- Figen Sekin

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

GİRİŞ

Merhaba sevgili dostum,

Belki Şimdi bu eğitimi sizin için neden dzenlediğimizi merak ediyorsunuzdur?

Bu soruyu yanıtlamadan önce, aşağıdaki sorulardan bazılarını hiç düŐünüp dŐnmediđinizi soralım:

- Hangi gelirim var?
- Ne satın almam gerekiyor?
- Ne kadar harcıyorum?
- Satın alımlarımı yeniden değerlendirebilir miyim?

Daha ileri gitmeden önce her Őeyin açık olduğundan emin olun.

Belki de bu el kitabının baŐlıđında finansal okuryazarlığın ne anlama geldiğini merak ediyorsunuzdur?

Finansal okuryazarlık, paranın nasıl çalıştığını ve onları nasıl kazandığımızı, ynettiğimizi ve yatırım yaptığımızı anlama yeteneğidir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Paranın gücü hakkında daha fazla bilgi sahibi olmanız için gerekli olan bazı önemli açıklamaların yer aldığı aşağıdaki tabloya lütfen bir göz atın.

SÖZLÜK

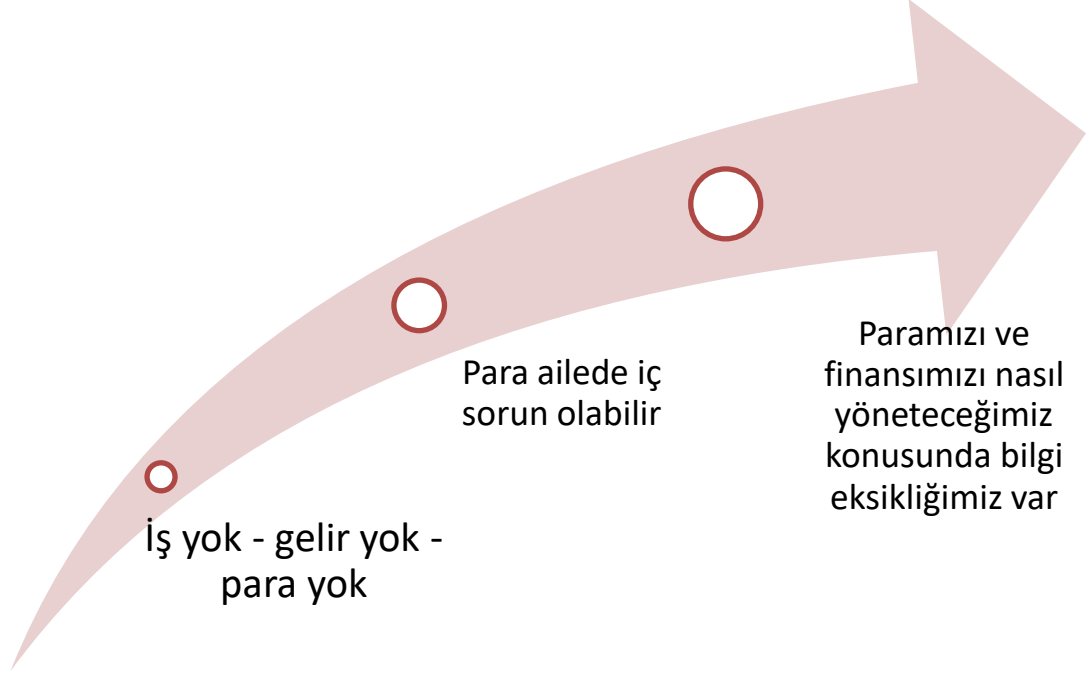
Gelir	birinin bir mal veya hizmet sağlaması karşılığında aldığı para
Masraflar	bir şey için harcanan para
Bütçe	belirli (gelecekteki) bir zaman dilimindeki harcamaların tahmini
Düzenli gelirler	genellikle sık sık, düzenli olarak, ayın/yılın tam zamanında veya döneminde gelen gelir ve kişi bunlara güvenerek onlara göre plan yapabilir
Düzensiz gelirler	zaman zaman, ara sıra gerçekleştirilen kaynaklar
Alışveriş listesi	satın alınacak öğelerin listesi
İhtiyaçlar	geniş ürün/hizmet vb kategorileriyle ilgili farklı ihtiyaçlarınızı karşılayabilen teklifler
İstekler	daha kesin olarak belirlenir – belirli bir ürüne/hizmete, hatta bir markaya karşılık gelirler
Açık	para eksikliği anlamına gelir

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Neden genellikle para sorunu yaşarız?

O halde finansal olarak kendimizi güçlendirmeye ihtiyacımız olduğu sonucuna varabilir miyiz?

- Finansal okuryazarlık herkesi farklı şekillerde etkiler.
- Paranızı akıllıca yönetirseniz, emeklilik veya acil durumlar için kullanabileceğiniz büyük miktarda paranız olacaktır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

İHTİYAÇLAR =
mutlaka
yaşamak ve
çalışmak için
gerekler

İSTEKLER =
yaşam
kalitenizi
artırabilecek
şeyler

İhtiyaçlarınızın
ve isteklerinizin
hangileri
olduğunu
belirleyin?

Temel ihtiyaçlarınız aşağıdakilerle ilgilidir:

Hava

Su

Uyku

Yiyecek

Barınma

Avrupa Birliđi tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliđi'nin veya Avrupa Eğitim ve Kùltür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliđi ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

İstediğiniz zamanla ilgili olabilenler:

Bisiklet Telefon PC Araba

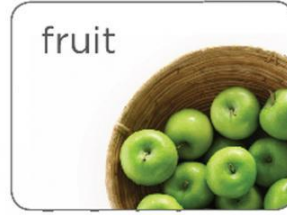
Aktivite: Şimdi aşağıdaki resimlere bir göz atın ve ihtiyaçlarınızın ve isteklerinizin bunlardan hangileri olduğuna karar verin.

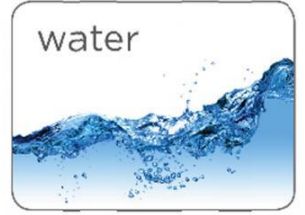
clothes

bicycle

fruit

water

soil

computer

electricity

table

shoes

health care

dishes

cars

Şimdi lütfen ihtiyaçlarınızın ve isteklerinizin hangileri olduğuna karar vermeye çalıŐın:

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtımayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

İHTİYAÇLAR	İSTEKLER
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

Temel ihtiyaçlarınızı ve isteklerinizi bildiğiniz anda paranın önemini, bir sonraki bölümde bunları nasıl tanıyacağınızı ve gelirin yaşam başarınız için ne kadar önemli olduğunu daha iyi anlayabilirsiniz.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Modül 1: Para, giderlerim ve gelirim

- Sizi aşağıdaki konularda bilinçlendirmek için birlikte biraz zaman geçirmenizi öneririz:
- Avrupa Birliği'nde, Bulgaristan'da ve Türkiye'de parayı ve yerel para birimlerini (euro, Bulgar levası ve Türk lirasını) tanıyabilmek.
- Ne kadar harcadığınızı tahmin etmek.
- Harcamalarınızı kategorize etmenize ve ürünlerin fiyatına, miktarına ve kalitesine göre planlamanıza yardımcı olmak.

Avrupa Birliđi tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliđi'nin veya Avrupa Eğitim ve Kùltür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliđi ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Paranın değeri vardır çünkü insanlar paranın bugün değerli olduğuna ve gelecekte de değer taşımaya devam edeceğine inanırlar..

Avrupa'da para birimi
EURO'dur.

Bulgar levası, Bulgaristan
Cumhuriyeti'nin para birimidir.
Leva 100 stotinki'ye bölünür.

Türk lirası, Türkiye Cumhuriyeti
ve Kuzey Kıbrıs'ın resmi para
birimidir. Bir lira yüz kuruşa
bölünür.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Para şu şekilde de görünebilir:

- Bunlara Bitcoin ve diğer 'kripto para birimleri' denir
- Mağazaların fiyatları bitcoin cinsinden vermediğini unutmayın

Euro banknotları 5 euro ile 500 arasında değişir ve şu şekilde görünür (€ işaretiyle gösterilmiştir):

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yrrtme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmektedir

Madeni paralar 2 € ile 1 cent arasında değişmektedir. Her birinin bir 'Avrupalı' yanı, bir de 'ulusal' yanı var.

Avrupa Birliđi tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliđi'nin veya Avrupa Eğitim ve Kùltür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliđi ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmektedir

Bulgar levası (BGN işaretiyle gösterilmiştir)

Bulgar banknotları 2 leva ile 100 BGN arasında değişmektedir.

Madeni paralar 1 stotinka ile 2 leva arasında değişmektedir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Türk Lirası (TL işaretiyle gösterilmiştir)

Şu anda 5, 10, 20, 50, 100 ve 200 liralık banknotlar vardır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

1, 5, 10, 25 ve 50 kuruşluk (100 kuruş 1 liraya denk gelir) ve 1 liralık madeni paralar bulunmaktadır.

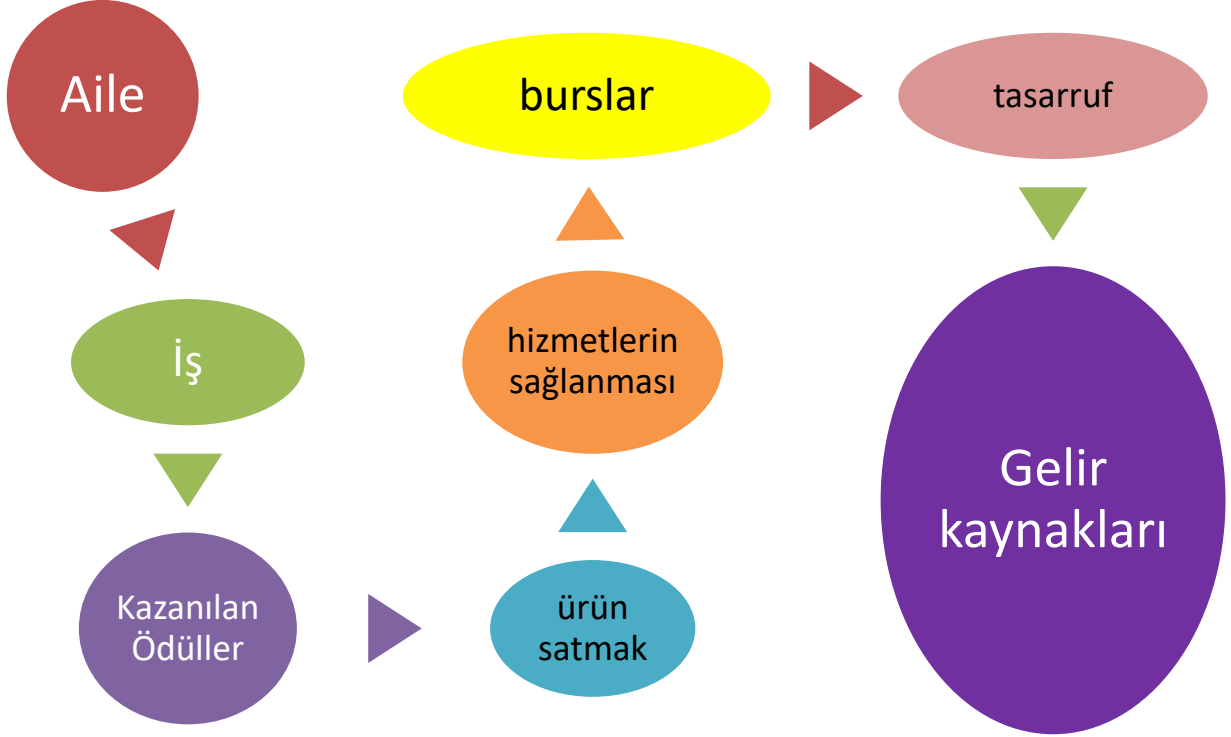
İsteklerinize bağlı olarak bankalar nakit ve/veya gayrinakdi döviz bozdurma işlemleri gerçekleştirebilmektedir. Döviz kurlarında işlemin muhasebeleştirildiği tarihteki banka resmi "alış" ve "satış" kurları uygulanır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Modül 2: Kendi/aile bütçesinin maliyetlerinin planlanması

Aile bütçesinin amacı harcamalarınızı kontrol altında tutmanıza ve mümkün olduğunca fazla harcamadan kaçınmanıza yardımcı olmaktır. Aynı zamanda tasarruf hedeflerini de destekler, böylece ilerideki planlarınız için parayı bir kenara koyabilirsiniz.

Genellikle gelirimizin bir parçası olarak para alırdık. Ana gelir kaynakları şunlar olabilir:

Aile bütçesinin amacı sizi kısıtlamak değildir; bu, kendinizi güvende ve kontrol sahibi hissetmenizi sağlayacak şekilde harcama yapmanızı sağlamakla ilgilidir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Etkinlik 1 Aylık ne kadar paranız olduğunu nasıl bilebilirsiniz?

Aşağıdaki çalışma sayfasını kullanarak basit bir hesaplama yapın

Aile TL
Burslar / avantajlar (varsa) TL
İş (varsa) TL
Hizmet sağlanması/yarı zamanlı iş (varsa) TL
Mal satmak (varsa) TL
Tasarruflar (evde veya bankada)) TL
Toplam TL

Aylık ne kadar para kazandığınızı öğrendikten sonra her ay yapmanız gereken harcamaların bir listesini yapın.

Bunları iki kısma ayırmanızı öneririz:

- Aylık olarak gerçekleşmeyen ancak düzenli olan harcamalar.
- Beklenmedik giderler.

Biraz matematik ve motivasyonla aile bütçesi oluşturmak çok da karmaşık olmamalı. Aile harcamalarını ve bütçelemeyi düşünürken, tüm harcamalarınızı (temel ve eğlenceli şeyler) dahil etmek önemlidir. Temel ihtiyaçlar arasında konut ödemeleri, yiyecek, elektrik faturaları, cep telefonu ve internet masrafları, ulaşım ve araba masrafları, çocuk bakımı masrafları, sağlık ve diğer sigorta masrafları ve vergiler yer alır.

Dışarıda yemek yeme, alışveriş ve aile tatilleri gibi ek ikramları unutmayın.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Etkinlik 2: 5 adımda aile bütçesi nasıl oluşturulur?

1. Ailenizin gelirini hesaplayın

- İk adım sizin ve aile fertlerinin ne kadar gelir getirdiğini hesaplayın.
- Gelir ve kazançları buraya ekleyin.

2. Aylık maliyetlerinizi not edin

- İhtiyaçlarınız muhtemelen konut masraflarını, yemek masraflarını, sağlık sigortasını, ulaşım masraflarını veya araba ödemelerini, kamu hizmetlerini ve internet/telefon ücretlerini içerecektir.
- Onlarsız olamayacağınız ekstra masraflarınız. Akşam yemekleri, yeni kıyafetler yada sinema gezileri.

3. Net geliri değerlendirin

- Aylık sabit harcamaları düştükten sonra net geliri elde edin.
- Para kaldı mı? Eğer öyleyse, bu fonlar tasarruflara veya ödenecek borçlara aktarılabilir.

4. Bir tasarruf stratejisine karar verin

- Belki bir ev satın almak için parayı bir kenara koymak istersin?
- Belki bir tatil ya da muhteşem bir doğum günü partisi için para biriktirmek istersiniz?
- Önemli olan her ay hesabınızı ve finansınızı kontrol etmeniz.

5. Gözden geçirin ve kolaylaştırın

- Şimdi geliriniz harcamalarınız ve hedeflerinizle ilgili bütçenizi ayarlayabilecek net bir görüşe sahipsiniz.
- Tasarruf hedeflerinizi optimize etmek için hangi maliyetlerin azaltılabileceğini gözden geçirmek isteyebilirsiniz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Faaliyet 3: Çalışma Sayfası Yaşam Maliyetleri

şimdi aşağıdaki çalışma sayfasını, ailenizin geçim masraflarıyla ilgili her kategorideki tutarı basitçe yazarak tamamlamaya çalışın. Her kategori için tutarı tahmin etmek için ebeveynlerinizden destek isteyebilirsiniz..

	Amount
AİLE GELİRLERİ:	Total: ..TL
Ebeveynlerinizin maaşları, emekli maaşları, sosyal yardımlarTL
Tasarruf (banka faizi)TL
Sigortalar (varsa)TL
Ek hizmetlerin sağlanmasıTL
Mal satmak (varsa)TL
BurslarTL
GİDER TÜRLERİ:TL
ElektrikTL
YiyecekTL
IsıtmaTL
İletişim (telefon/internet)TL
Düzenli alışverişTL
Giysiler / ayakkabılarTL
Bakkal / kozmetikTL
Ulaşım masrafları (otobüs biletleri, ön ödemeli ulaşım kartı, benzin, yakıt vb.)TL
Medikal destekler /ilalarTL
Eğlence / sporTL

Avrupa Birliđi tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliđi'nin veya Avrupa Eğitim ve Kùltür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliđi ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Diğer...TL
Toplam giderler:	Total:TL
GELİR VE GİDERLER ARASINDAKİ FARK:TL

İyi tasarruf alışkanlıklarının önemi aşağıdaki bileşenlere bağlıdır:

Hatırlatma:

Bir aile bütçesi uygulayarak kolektif harcamalarınızı tutarlı bir şekilde takip edebilirsiniz.

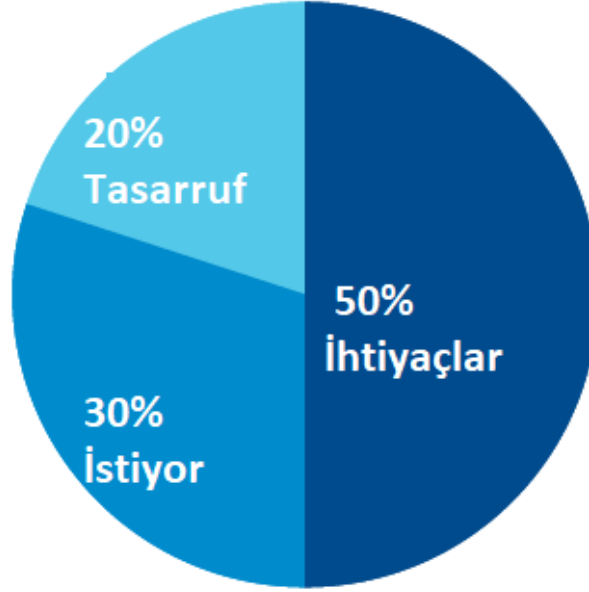
- Maliyetleri düşürmek veya gelecek için tasarruf etmek istediğinizde bütçeler harikadır.
- Ayrıca değiştirmek isteyebileceğiniz harcama alışkanlıklarına da ışık tutabilir ve güvenle harcama ve tasarruf yapmanıza olanak sağlayabilir.
- Son olarak, ailenizdeki herkesin bütçeleme konusunda aynı fikirde olması önemlidir, böylece hepiniz aynı hedefler doğrultusunda çalışabilirsiniz.

Denenecek bir şey yüzde 50/30/20 kuralıdır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Burada %50'si ihtiyaçlarınıza, %30'u eğlenceye ve %20'si tasarrufa gider. Ancak bu, paranızı nasıl organize edeceğinize dair sadece bir örnektir. Sonuçta mali durum kişiseldir ve aile bütçenizi sizin ve ailenizin yararına olacak şekilde düzenlemek önemlidir.

Finansal plan oluşturmanın belirlenmiş bir yolu yoktur. Ancak şunu düşünmelisiniz:

- Sizin ve ailenizin hedefleri
- Şu anda ne harcıyorsunuz?
- Temel ihtiyaçlar için para öderken ne kadar tasarruf edebilirsiniz?
- Size maliyetini azaltmak için borcunuzu nasıl ödeyebilir veya birleştirebilirsiniz?
- Ulaşılabilir bir bütçe sizin için nasıl görünür?

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Aşağıda aileniz için sağlam bir mali plan hazırlamanın beş adımı yer almaktadır.

1. Paranızı nereye harcadığınızı takip edin

Her ay paranızı nasıl harcadığınızı ve paranızın nereden geldiğini düşünün.

Harcamalarınızın net bir resmini oluşturduktan sonra bir plan yapabilirsiniz.

2. Hedefleri belirleyin

Üç ila altı ay boyunca geçinmeye yetecek kadar paranızın olması tavsiye edilir. Kendinize şu soruyu sorun: Ailenizin bundan beş ya da 10 yıl sonra nerede olmasını istiyorsunuz? Belirli hedefleriniz varsa, finansal planınıza sadık kalabilirsiniz.

3. Borcunuzu ortadan kaldırın

Yöntemlerden biri kartopu yöntemidir. Tüm borç kaynaklarınız için asgari tutarı ödeyeceksiniz, ancak en düşük bakiyeye sahip olan borç kaynağına agresif bir şekilde ödeme yapacaksınız.

4. Büyük hedefler için birikim yapmaya başlayın

Paranızı nasıl harcadığınızı yeniden incelemeniz ve masrafları azaltmanın veya gelirinizi artırmanın yolları olup olmadığına bakmanız gerekebilir. Kazandığınız ekstra gelirin, hedeflerinize yönelik bir tür tasarruf hesabına yatırıldığından emin olmak önemlidir.

5. Finansal planınızı izleyin ve ayarlayın

Zamanla kişisel mali durumunuzu her zaman gözden geçirmeniz gerekecek, hedefleriniz değişebilir. Geliriniz artabilir veya borcunuz büyük ölçüde azalabilir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Aileniz için finansal plan yaparken veya planınızı gözden geçirirken, uzun vadeli hedeflerinizi kişisel durumunuzdaki kısa vadeli dalgalanmalarla karıştırmayın. Resmin tamamını düşünmeden ailenizin mali planını değiştirmeyin.

Çözüm:

- **Aileniz için ne kadar erken bir mali plan yaparsanız, tüm paranız üzerinde o kadar fazla kontrole sahip olursunuz.**
- **Yakında paranız için çalışmak yerine paranızın sizin için çalıştığını göreceksiniz.**

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Modül 3: Para eksikliği var mı? Satın alımlarımı yeniden değerlendirebilir/inceleylebilir miyim?

Bu modülün amacı:

- parayla aranızın nasıl olduğunu öğrenin;
- gelecekte parayla nasıl başa çıkacağınız konusunda sizi düşünmeye teşvik etmek;
- parayla ilgili konularda farkındalığınızı artırın;
- Para sorunlarıyla ilgili yapılacak en güvenli ve doğru şeylerin neler olduğunu bilmek.

Yukarıda verdiğimiz bilgi ve yönlendirmelerden yola çıkarak Şimdi para sıkıntısı varsa ne yapmamız gerektiğini tartışalım.

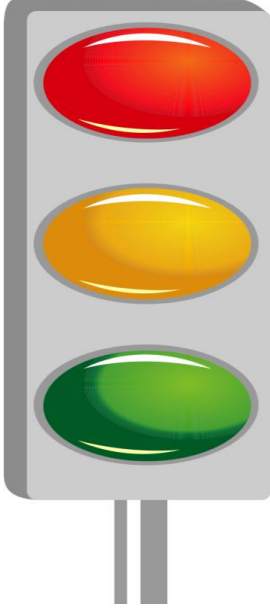
Paranızı korumanıza yardımcı olmak için yapabileceğiniz bazı Şeyler Şunlardır. Hemen yapmayı bırakmanız gereken Şeyleri, geliŐtirmek için planlamanız gereken Şeyleri ve iyi olduğu için yapmaya devam edebileceğiniz Şeyleri aşağıda listeleyin.

Avrupa Birliđi tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliđi'nin veya Avrupa Eğitim ve Kùltür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliđi ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Paranızla ne yapmanız gerektiğini size hatırlatmak için tamamladığınız trafik ışıklarını kullanın.

Yaptığınız ve hemen yapmayı bırakmanız gereken şeyleri düşünün. Örneğin. Paranızı aldığınız ilk gün tüm paranızı harcamak.

Şimdi oldukça iyi olduğunuz ancak geliştirebileceğiniz şeyleri düşünün. Örneğin. Aşırı harcama yapmayın, ancak tasarruf da etmeyin.

Yaptığınız ve yapmaya devam etmeniz gereken iyi şeyleri listeleyin. Örneğin. Düzenli olarak biriktirme.

Yanıtlarınızı buraya yazın:

Yanıtlarınızı buraya yazın:

Yanıtlarınızı buraya yazın:

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Harcadığınız şey bir ihtiyaç değil de sadece bir istekse, ona vereceğiniz parayı yeniden düşünmek isteyebilirsiniz.

Bir şey satın almayı planladığınızda kendinize aşağıdakileri sorun:

Bunu istiyor muyum yoksa buna ihtiyacım var mı?

Bir dahaki sefere bir şey satın almaya gittiğinizde kendinize bu soruyu sorun ve dürüst olun. Harcadığınız şey bir ihtiyaç değil de sadece bir istekse, ona vereceğiniz parayı yeniden düşünmek isteyebilirsiniz.

Listeyle alışveriş yapın

• İster yiyecek, ister tatil hediyesi veya kıyafet için alışveriş yapıyor olun, gerçekten satın almanız gereken şeylerin bir listesini yapın ve bu listeye bağlı kalmak için kendinize meydan okuyun.

Bekleme süresi kuralını kullanma

• 50 veya 100 gibi belirli bir miktarın üzerinde bir şey satın almadan önce kendinize düşünmek için zaman tanıyacağınız bir kural oluşturun.

Bir öğenin zaman içindeki değerini hesaplayın

• Taktiklerden biri, bir öğenin maliyetini kazanmanın ne kadar zaman alacağını düşündürmektir.

İade edilemeyecek hiçbir şeyi satın almayın

• En azından pişman olduğunuz ve iade edebileceğiniz bir şeyi satın almak, aklınız başınıza geldiğinde hasarı geri almanıza olanak tanır.

Zaten sahip olduklarınızı yeniden değerlendirin

• Muhtemelen ihtiyacınız olmayan bir sonraki ürünü satın almak yerine, halihazırda sahip olduklarınızı yeniden değerlendirin.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Parayla ilişkinizi anlamaya, geleceğe yönelik finansal hedefler belirlemeye ve karşılaşabileceğiniz potansiyel para sorunlarının farkına varmaya odaklanmaya devam edelim

Amacımız size bilinçli finansal kararlar vermenizi sağlayacak bilgi ve araçları sağlamaktır.

Materyal üzerinde çalışırken zaman ayırmayı unutmayın ve not almaktan veya ortaya çıkan soruları yanıtlamaktan çekinmeyin.

Bu modülün sonunda, mali durumunuzu nasıl akıllıca yneteceğinizi ve mali hedeflerinize uygun seçimler nasıl yapacağınızı daha iyi anlayacaksınız.

şimdi ilk adımıla başlayalım: mevcut para alışkanlıklarınızı değerlendirmek.

3.1 Para alışkanlıklarınızı değerlendirin

Bu bölümde mevcut finansal alışkanlıklarınız hakkında fikir edinmenize yardımcı olmakla başlayacağız.

Şimdi paranızı nasıl yönettiğinizi anlamak, finansal geleceğiniz için olumlu değişiklikler yapmanın ilk adımıdır.

Faaliyet 1: Paranızı genellikle nasıl harcıyorsunuz?

Tipik harcamalarınızı düşünmek için bir dakikanızı ayırın. İhtiyacınız olan şeylere sık sık para mı harcıyorsunuz, yoksa bazen kendinizi ani satın almalar yaparken mi buluyorsunuz?

Başlamanıza yardımcı olacak birkaç soru:

- 1) *Düzenli aylık giderleriniz nelerdir (ör. kira, kamu hizmetleri, market alışverişı)?*
- 2) *Sık sık plansız satın almalar yapıyor musunuz?*
- 3) *Değiştirmek istediğiniz harcama kalıpları veya alışkanlıkları var mı?*

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Cevaplarınızı veya düşüncelerinizi yazmaktan çekinmeyin. Bu öz değerlendirme, mevcut para yönetimi alışkanlıklarınızın daha fazla farkına varmanıza yardımcı olacaktır.

- 1)
- 2)
- 3)

Faaliyet 2: Gelecekte hangi finansal hedeflere ulaşmak istiyorsunuz?

Şimdi finansal beklentilerinizi düşünelim. Güvenli bir finansal gelecek için net hedefler belirlemek çok önemlidir. Uzun vadede paranızla neyi başarmak istediğinizi düşünün.

Finansal hedefleri belirlemenize yardımcı olacak bazı ipuçları şunlardır:

- *Belirli bir satın alma veya deneyim için tasarruf etmek ister misiniz?*
- *Emeklilik mi yoksa rahat bir gelecek mi planlıyorsunuz?*
- *Herhangi bir borcunuzu ödemek ister misiniz?*

Bu sorular üzerinde düşünmeye zaman ayırın ve hedeflerinizi not edin. Finansal olarak neyi başarmak istediğinize dair bir vizyona sahip olmak, ileriye dönük kararlarınıza rehberlik edecektir.

Bu aktiviteleri tamamlayarak paranızı daha etkili bir şekilde yönetmeye yönelik ilk adımları zaten atmış oluyorsunuz. Aşağıdaki bölümlerde,

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar (lar) ın ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Finansal geleceğiniz için nasıl plan yapacağınızı keşfedeceğiz, sık karşılaşılan para zorluklarını nasıl tanıyacağınızı ve bunların üstesinden gelmek için pratik stratejiler öğreneceğiz.

Unutmayın, bu modül herhangi bir tanıtım konuşması olmadan size yardımcı olmak için burada. Finansal refah yolculuğumuza devam edelim.

3.2 Finansal geleceğinizi planlamak

Bu bölümde finansal geleceğiniz için planlamanın önemine değineceğiz.

Açık hedefler belirlemek ve bütçe oluşturmak, finansal refahınızı güvence altına almak için gerekli adımlardır.

Faaliyet 1: Finansal hedeflerin belirlenmesi

Artık mevcut para alışkanlıklarınızı değerlendirdiğinize göre, geleceğe yönelik finansal hedeflerinizi düşünmenin zamanı geldi. Hedef belirlemek, paranızı akıllıca yönetmeniz için size net bir yön ve motivasyon sağlar.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Etkili finansal hedefler belirlemek için bazı ipuçları:

Hedeflerinizi spesifik ve ölçülebilir yapın. "Paradan tasarruf etmek" yerine, altı ay içinde bir tatil için 500 Euro tasarruf etmeyi düşünün."

- **Hem kısa hem de uzun vadeli hedefler belirleyin.** Bunlar arasında kredi kartının birkaç ay içinde ödenmesi ve uzun vadede emeklilik için birikim yapılması yer alabilir.
- **Hedeflerinize öncelik verin.** Hangi hedeflerin sizin için en önemli olduğunu belirleyin ve önce onlara ulaşmaya odaklanın.
- **Finansal hedeflerinizi yazmaktan** ve bu modül boyunca onlara başvurmaktan çekinmeyin. Finansal yolculuğunuz için bir yol haritası görevi görecekler

Faaliyet 2: Bütçe oluşturmak

Bütçe, mali durumunuzu etkili bir şekilde yönetmek için değerli bir araçtır. Gelir ve giderlerinizi takip etmenize yardımcı olarak imkanlarınız dahilinde yaşamınızı ve hedefleriniz için tasarruf yapmanızı sağlar.

Temel bütçe oluşturmanın adımları şunlardır:

Gelir kaynaklarınızı listeleyin (ör. ödenekler).

- İhtiyaçlar (kira, kamu hizmetleri, market alışverişi) ve isteğe bağlı harcamalar (eğlence, dışarıda yemek yeme) dahil tüm harcamalarınızı kaydedin.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

- Gelirinizi giderlerinizle karşılaştırın. Kazandığınızdan daha fazlasını mı harcıyorsunuz yoksa tasarruf edecek yeriniz mi var?
- Fonları azaltabileceğiniz veya hedeflerinize doğru yeniden tahsis edebileceğiniz alanları belirleyin.

Bir bütçe oluşturup ona bağlı kalarak, mali durumunuz üzerinde daha iyi kontrol sahibi olacak ve mali hedeflerinize ulaşmaya çalışacaksınız.

Unutmayın, finansal planlama hedeflerinize uygun seçimler yapmakla ilgilidir. Bu adım tamamen, herhangi bir tanıtım dili olmadan, finansal geleceğinizin sorumluluğunu üstlenmenize yardımcı olmakla ilgilidir. Aşağıdaki bölümlerde, para konusunda sık karşılaşılan zorlukları ve bunları çözmeye yönelik pratik stratejileri inceleyeceğiz.

3.3. Para zorluklarını tanımak

Bu bölümde birçok insanın karşılaştığı ortak parasal zorlukları tanımlamaya odaklanacağız.

Bu zorlukların farkına varmak, çözüm bulmanın ve finansal refahınızı iyileştirmenin ilk adımıdır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Yaygın para zorlukları:

- **Aşırı Harcama:** Pek çok kişi, genellikle plansız alışverişler yaparak, planladığından daha fazlasını harcadığını fark eder. Bu, finansal strese ve finansal hedeflere ulaşmada zorluklara yol açabilir.
- **Borç:** Kredi kartı borcu gibi yüksek faizli borçların birikmesi önemli bir zorluk olabilir. Borcun finansal sağlığını üzerindeki etkisini anlamak çok önemlidir.
- **Tasarruf eksikliği:** Acil durumlar veya gelecekteki hedefler için yeterli tasarrufa sahip olmamak, sizi mali açıdan savunmasız bırakabilir. Finansal planınızın bir parçası olarak tasarrufa öncelik vermek çok önemlidir.

Faaliyet 3: Finansal zorluklarınızı düşünmek

Kendi finansal zorluklarınızı düşünmek için bir dakikanızı ayırın. Zorlandığınız veya kararsız kaldığınız alanlar var mı? Özel zorluklarınızı belirlemek, bunları etkili bir şekilde çözmeye yardımcı olacaktır.

Düşünmenize rehberlik edecek bazı sorular şunlardır:

- Geçmişte aşırı harcama veya anlık satın alma deneyimi yaşadınız mı?
- Mevcut tasarruf düzeyiniz konusunda kendinizi ne kadar rahat hissediyorsunuz?

Düşüncelerinizi ve karşılaştığınız zorlukları yazmaktan çekinmeyin. Unutmayın, bu zorlukların farkına varmak, çözüm bulmanın ve mali durumunuzu iyileştirmenin ilk adımındır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

3.4 Çözümler ve en iyi uygulamalar

Bu bölümde size paranızı akıllıca yönetmeniz için pratik tavsiyeler ve stratejiler sunacağız.

Bu ipuçları, sık karşılaşılan parasal zorlukların üstesinden gelmenize ve bilinçli finansal kararlar vermenize yardımcı olacaktır

1. **Parayı yönetmek için ipuçları:** Günlük harcamalarınızın kaydını tutarak başlayın. Bu, paranızın nereye gittiğini ve nerede ayarlamalar yapabileceğinizi belirlemenize yardımcı olacaktır.
2. **Harcamalarınızı takip edin:** Günlük harcamalarınızın kaydını tutarak başlayın. Bu, paranızın nereye gittiğini ve nerede ayarlamalar yapabileceğinizi belirlemenize yardımcı olacaktır.
3. **İhtiyaçları isteklere göre önceliklendirin:** Temel harcamalar (ihtiyaçlar) ile zorunlu olmayan harcamalar (istekler) arasında ayırım yapın. İhtiyaçlara harcama yapmadan önce öncelikle barınma, kamu hizmetleri ve yiyecek gibi ihtiyaçlarınızı karşılamaya odaklanın.
4. **Bütçe oluşturun:** Gelirinizi ve giderlerinizi özetleyen aylık bir bütçe geliştirin. Gelirinizin bir kısmını tasarruflara ve gerekiyorsa borç ödemelerine ayırın.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)ın ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

5. **Acil durum fonu:** En az üç ila altı aylık yaşamı karşılamaya yetecek tasarrufla bir acil durum fonu oluşturmayı hedefleyin. Bu, beklenmedik mali zorluklara karşı bir güvenlik ağı sağlar.
6. **Borcunuzu azaltın:** Ödenmemiş borçlarınız varsa bunları ödemeye öncelik verin. Yüksek faizli borçlarla başlayın ve aşağıya doğru ilerleyin. Tutarlı ödemeler yapmak, zaman içinde borç yükünün azaltılmasına yardımcı olabilir.
7. **Hedefler için tasarruf edin:** Tatil, yeni bir araba veya emeklilik gibi belirli finansal hedefler için ayrı tasarruf hesapları oluşturun. Bu, ilerlemenizi takip etmenizi ve motive kalmanızı kolaylaştırır.
8. **Ani satın alımlardan kaçının:** Gerekli olmayan bir satın alma işlemi yapmadan önce, bunun finansal hedeflerinizle uyumlu olup olmadığını düşünmek için bir dakikanızı ayırın. Aşırı harcamaya yol açabilecek dürtüsel harcamalardan kaçının.
9. **Finansal eğitim alın:** Finansal okuryazarlık atölyelerimize katılmayı veya öğretmenlerinizden veya diğer profesyonellerden tavsiye almayı düşünün. Finansal bilginizi artırmak, bilinçli kararlar vermenizi sağlayabilir.
10. **Gözden geçirin ve ayarlayın:** Bütçenizi ve finansal hedeflerinizi düzenli olarak gözden geçirin. Yaşam koşulları değişebilir, bu nedenle mali planınızı buna göre ayarlamanız önemlidir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Tutarlı kalın: Sağlıklı finansal alışkanlıklar oluşturmak zaman ve tutarlılık gerektirir. Zorluklarla karşı karşıya kalsanız bile finansal hedeflerinize bağlı kalın.

Bir sonraki adımda, bu ilkeleri pratik durumlara uygulamanıza yardımcı olacak gerçek hayat senaryolarını inceleyeceğiz.

3.5 Gerçek hayat senaryolar

Bu bölümde finansal kararlarla ilgili gerçek hayattan senaryolar sunacağız. Bu durumları inceleyerek, önceki adımlarda öğrendiğiniz ilke ve stratejileri pratik, günlük hayata uygulama fırsatına sahip olacaksınız

Senaryo 1: Beklenmeyen tıbbi harcamalar

Acil müdahale gerektiren bir diş acil durumu gibi beklenmedik bir tıbbi harcamanız olduğunu düşünün. Bu durumu finansal olarak nasıl halledersiniz?

Genel finansal istikrarınızı tehlikeye atmadan giderleri karşılama seçeneklerinizi değerlendirin.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Senaryo 2: Araba onarımları

Arabanız bozuldu ve tekrar yola çıkılabilmesi için önemli onarımlara ihtiyacı var.

Bu beklenmedik masrafa nasıl yaklaşırsınız?

Bütçeniz dahilinde kalarak maliyeti nasıl yönetebileceğinizi düşünün

Senaryo 3: Tatil için para biriktirmek

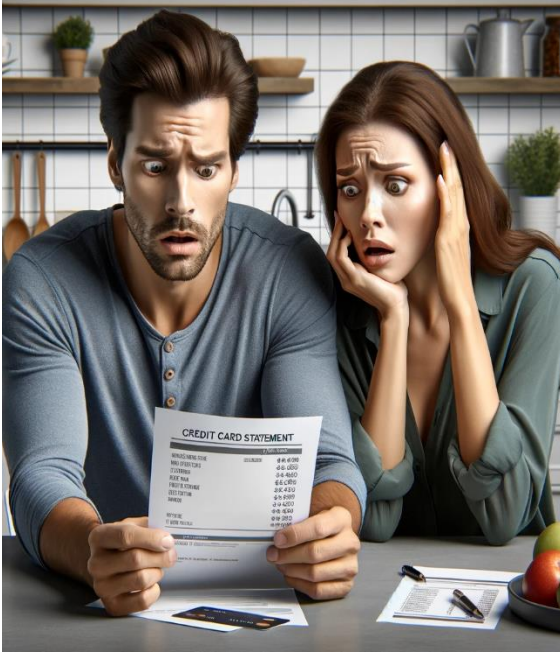

Altı ay sonra tatile çıkma hedefini belirlediniz ve özenle para biriktiriyorsunuz. Ancak gerçekten keyif alacağınız pahalı bir etkinliğe katılma fırsatı doğar.

Bu etkinliğe harcama yapmakla tatil birikimlerinizi doğru şekilde sürdürmek arasında nasıl karar verirsiniz?

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Senaryo 4: Kredi kartı borcunun ödenmesi

Yüksek faiz tahakkuk eden bakiyeye sahip bir kredi kartınız var.

Ayrıca bu ay ekstra paranız da var.

Kredi kartı borcunuzu ödemeye mi, fazladan para biriktirmeye mi yoksa parayı uzun zamandır istediğiniz bir şeye harcamaya mı öncelik verirsiniz?

Finansal karar vermenin kişisel olduğunu ve çoğu zaman herkese uyacak tek bir yanıtın bulunmadığını unutmayın. Ancak bu modüldeki bilgi ve stratejileri uygulayarak finansal refahınızı destekleyen bilinçli seçimler yapmak için daha donanımlı olacaksınız.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Modül 4: Tasarruf etmenin ve tasarruf planı yapmanın yolları

- Tasarruf hedeflerinize hiç zorlanmadan ulaşmanıza yardımcı olabilecek, hızlı bir şekilde nasıl tasarruf edebileceğinize dair 17 ipucu sunmak istiyoruz.
- Tasarruf ve bütçeleme ilk başta stresli görünebilir, ancak sabit bir hedefe sahip olmak huzur kaynağı olabilir.
- İlk evinizi satın aldığınız, bir aile kurduğunuz ve hatta kendiniz için güzel bir şeye para harcadığınız heyecan verici bir geleceği hayalinizde canlandırmanıza yardımcı olabilir.
- Yani, nasıl hızlı bir şekilde tasarruf edebileceğinizi merak ediyorsanız, bakiyenizi hızlı bir şekilde nasıl artırabileceğinize dair en önemli önerilerimizi burada bulabilirsiniz.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

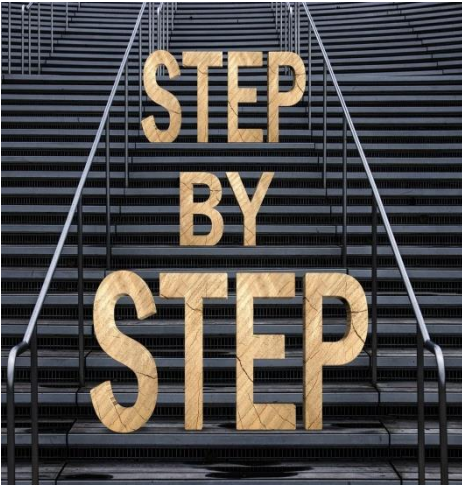
4.1 Para biriktirmenin yolları

1. Bütçe yapmayı öğrenin ve mali durumunuzu anlayın.

Bütçenizin kontrolü sizdeyse, mali durumunuzun da kontrolü sizdedir.

Ama nereden başlamalı?

Her ay para biriktirmeye başlamadan önce nakit akışınızı kontrol altına almanız gerekir. Bu, borç geri ödemeleri, aylık faturalar ve tasarruf katkıları da dahil olmak üzere tüm gelen ve giden gelir akışlarınızı anlamak anlamına gelir

1. 30 günlük bir süre boyunca tüm mali durumunuzu takip edin. Buna tüm

gelirleriniz ve giderleriniz dahildir.

2. Şu anda ne kadar tasarruf etmeyi başardığınızı veya her ay ne kadar fazla harcama yaptığınızı değerlendirmek için aylık gelirinizi aylık harcamalarınızla karşılaştırın.

3. Harcamalarınızı sabit ve değişken maliyetlere ayırın. Sabit maliyetleriniz, kira ve elektrik faturalarınız gibi genellikle ayarlanması zor olan harcamalardır. Değişken maliyetleriniz arasında yiyecek, eğlence ve abonelik hizmetleri gibi daha kolay ayarlanabilen harcamalar yer alır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

4. **Her ay tasarruf hedeflerinize** ne kadar ayırabileceğinizi artırmak için azaltmaya başlayabileceğiniz değişken maliyetleri belirleyin.
5. **İlerlemenizi düzenli olarak** değerlendirin ve gerekiyorsa ayarlamalar yapın.
6. **Borcunuzu ödemeyi geciktirmeyin**; borcunuzu ödemeyi ne kadar geciktirirseniz borç o kadar büyük olur. Borçlarınızı ödemeyi ertelerseniz, tahakkuk eden faiz, biriktirmeyi başardığınız parayı yok edebilir.
7. **Belirlenmiş bir tasarruf hesabı oluşturun** - hızlı bir şekilde tasarruf etmek için, günlük ihtiyaçlarınız için harcadığınız parayı, biriktirmeyi düşündüğünüz paradan ayırmanız gerekir
8. **İlerlemenizi düzenli olarak** değerlendirin ve gerekiyorsa ayarlamalar yapın.
9. **Borcunuzu ödemeyi geciktirmeyin**; borcunuzu ödemeyi ne kadar geciktirirseniz borç o kadar büyük olur. Borçlarınızı ödemeyi ertelerseniz, tahakkuk eden faiz, biriktirmeyi başardığınız parayı yok edebilir.
10. **Belirlenmiş bir tasarruf hesabı oluşturun** - hızlı bir şekilde tasarruf etmek için, günlük ihtiyaçlarınız için harcadığınız parayı, biriktirmeyi düşündüğünüz paradan ayırmanız gerekir.
11. **Kartınıza bir harcama limiti koyun**; kredi veya banka kartlarınıza harcayabileceğiniz tutara bir limit belirleyin. Bu sizi aşırı harcama yapmaktan alıkoyar ve günlük harcamalarınızı önceden yeniden değerlendirmenizi teşvik eder. Birçok banka bu hizmeti sunmaktadır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

12. **Elektrik faturalarınızı azaltın** - elektrik faturası ve gaz faturası, aylık sabit maliyetlerinizin önemli bir kısmına katkıda bulunur; bu nedenle, bunları azaltabilirsiniz, kendinizi bir miktar ekstra parayı cebinize atarken bulabilirsiniz.
13. **Bir ek iş yapın**; bu, McDonalds'ta birkaç akşam vardiyasında çalışmaktan, hatta evcil hayvan bakıcılığına kadar her şey anlamına gelebilir.
14. **Market harcamalarınızı azaltın** - Her hafta market alışverişi harcamalarınızı kısımlarsanız, birkaç ay içinde ne kadar tasarruf edebileceğinize şaşıracaksınız.
15. **Kullanılmayan eşyalarınızı satın** - Tatiliniz için hızlı bir şekilde para biriktirmeye başlamak istiyorsanız, kullanılmayan tüm eşyalarınızı denetleyip bunları çevrimiçi bir pazarda satmanız faydalı olacaktır.

Başarılı bir tasarrufçu olabilmek için öncelikle hedeflerinizi tahmin etmeniz gerekir. Bunlar aşağıdakiler arasında olabilir:

Kısa vade hedefleri	Orta vadeli hedefler	Uzun süreli hedefler
0 - 1 yıl	1-5 yıl	5 + yıl
Ulaşılması kolay olmalı ve güncel konuları kapsamalıdır	Kısa vadeli ve uzun vadeli hedefler	Önemli yaşam olaylarına odaklanın ve yeniden

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

	arasındaki özellikleri paylaşın.	değerlendirmeyi gerektirir.
--	----------------------------------	-----------------------------

Tasarruf seçeneklerinizi tahmin etmek için aşağıdaki tabloyu kullanabilirsiniz:

KAYDETME SEÇENEKLERİ	AMAÇ	AVANTAJLARI	DEZAVANTAJLARI

Aşağıdaki alıştırmayı yazdırın ve deneyin:

KISA VADE HEDEFLERİ	ORTA VADELİ HEDEFLER	UZUN SÜRELİ HEDEFLER
<i>Bu yıl neyi başarmak istiyorum?</i>	<i>Önümüzdeki beş yıl içinde neyi başarmak istiyorum?</i>	<i>Bundan 10 yıl sonra neyi başarmak istiyorum?</i>
1. Acil durum fonu oluşturun.	1. Yüksek faizli kredi kartı borcunuzu kapatın.	1. Bir evin peşinatı için tasarruf edin.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.
5.	5.	5.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Daha sonra dzenli olarak tekrar gözden geçirebileceğiniz basit bir tasarruf planı yapabilirsiniz:

KİŞİSEL HEDEFLER	FINANSAL HEDEFLER	MİKTAR	ZAMAN ÇİZELGESİ	ÖNCELİK	KAYDETME SEÇENEKLERİ	
<i>Kısa vade hedefleri</i>					KULLANILABİLİR	KULLANILAMAZ
<i>Orta vadeli hedefler</i>					KULLANILABİLİR	KULLANILAMAZ
<i>Uzun süreli hedefler</i>					KULLANILABİLİR	KULLANILAMAZ

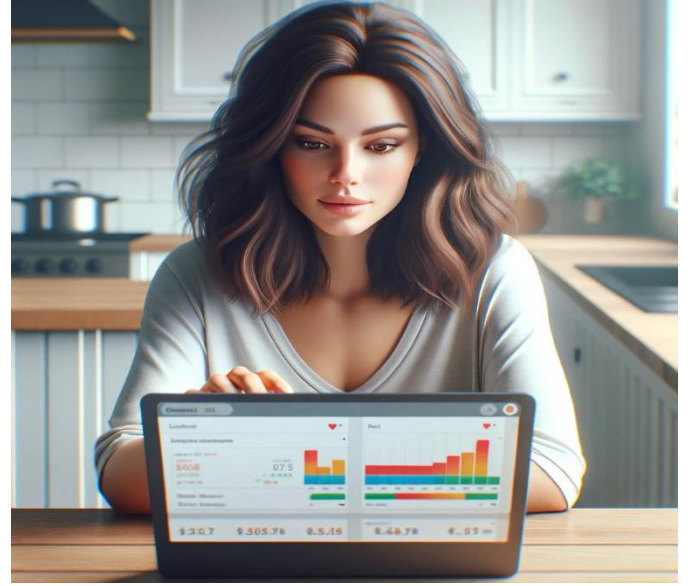
Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

4.2 İlerlemenizi takip edin

Artık otomatik tasarrufları ayarladığınızda göre ilerlemenizi takip etmeniz önemlidir. Tasarruf yolculuğunuzu takip etmek motive edici olabilir ve doğru yolda kalmanıza yardımcı olabilir

Bunu nasıl yapacağınız aşağıda açıklanmıştır:

- **Hesaplarınızı düzenli olarak kontrol edin:** Birikimlerinizi ve hesaplarınızı düzenli olarak kontrol etmeyi alışkanlık haline getirin. Bu, kaydettiğiniz parayı görmeye ve ilerlemenizi takip etmenize olanak tanır.
- **Dönüm noktalarını kutlayın:** Belirli dönüm noktalarına veya hedeflere ulaştığınızda başarılarınızı kutlayın! Küçük bir ikram olabilir ya da sadece ilerlemenizi kabul etmek. Olumlu pekiştirme sizi motive edebilir.
- **Bütçenizi ayarlayın:** Hayat dinamiktir ve mali durumunuz değişebilir. Bütçenizi periyodik olarak gözden geçirin ve gerekiyorsa

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(ı)ra aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

ayarlamalar yapın. Daha da fazla tasarruf etme fırsatları bulabilirsiniz.

Bunu nasıl yapacağınız aşağıda açıklanmıştır:

- **Hesaplarınızı düzenli olarak kontrol edin:** Birikimlerinizi ve hesaplarınızı düzenli olarak kontrol etmeyi alışkanlık haline getirin. Bu, kaydettiğiniz parayı görmenize ve ilerlemenizi takip etmenize olanak tanır.
- **Dönüm noktalarını kutlayın:** Belirli dönüm noktalarına veya hedeflere ulaştığınızda başarılarınızı kutlayın! Küçük bir ikram olabilir ya da sadece ilerlemenizi kabul edin. Olumlu pekiştirme sizi motive edebilir.
- **Bütçenizi ayarlayın:** Hayat dinamiktir ve mali durumunuz değişebilir. Bütçenizi periyodik olarak gözden geçirin ve gerekiyorsa ayarlamalar yapın. Daha da fazla tasarruf etme fırsatları bulabilirsiniz.
- **Hedeflerinizi görselleştirin:** Bir vizyon panosu oluşturun veya hedeflerinizi görselleştirmek için resimler kullanın. Ne için para biriktirdiğinizin fotoğraflarını görmek, devam etmeniz için size ilham verebilir.
- **Destek arayın:** Tasarruf yolculuğunuzu bir arkadaşınızla veya aile üyenizle paylaşın. Sizi cesaretlendirecek ve sorumlu tutacak birinin olması çok yardımcı olabilir.
- **Kararlı kalın:** Tasarruflarınıza dalma isteği duyduğunuz anlar olabilir. Kalıcı olun ve kendinize ulaşmak için çalıştığınız hedefleri hatırlatın.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(ı)lar(a) aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Bunu nasıl yapacağınız aşağıda açıklanmıştır:

- **Hesaplarınızı düzenli olarak kontrol edin:** Birikimlerinizi ve hesaplarınızı düzenli olarak kontrol etmeyi alışkanlık haline getirin. Bu, kaydettiğiniz parayı görmeye ve ilerlemenizi takip etmenize olanak tanır.
- **Dönüm noktalarını kutlayın:** Belirli dönüm noktalarına veya hedeflere ulaştığınızda başarılarınızı kutlayın! Küçük bir ikram olabilir ya da sadece ilerlemenizi kabul etmek. Olumlu pekiştirme sizi motive edebilir.
- **Bütçenizi ayarlayın:** Hayat dinamiktir ve mali durumunuz değişebilir. Bütçenizi periyodik olarak gözden geçirin ve gerekiyorsa ayarlamalar yapın. Daha da fazla tasarruf etme fırsatları bulabilirsiniz.
- **Hedeflerinizi görselleştirin:** Bir vizyon panosu oluşturun veya hedeflerinizi görselleştirmek için resimler kullanın. Ne için biriktirdiğinizin fotoğraflarını görmek, devam etmeniz için size ilham verebilir.
- **Destek arayın:** Tasarruf yolculuğunuzu bir arkadaşınızla veya aile üyenizle paylaşın. Sizi cesaretlendirecek ve sorumlu tutacak birinin olması çok yardımcı olabilir.
- **Kararlı kalın:** Tasarruflarınıza dalma isteği duyduğunuz anlar olabilir. Kalıcı olun ve kendinize ulaşmak için çalıştığınız hedefleri hatırlatın.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak nasıl eğitim göreceğ ve göreceğler yalnızca yazdıklarımızdır ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

İlerlemenizi takip etmenin sadece rakamlarla ilgili olmadığını unutmayın; motivasyonunuzu korumak ve finansal hedeflerinize odaklanmakla ilgilidir. Tasarruflarınızı izleyerek bu hedeflere ulaşmak ve ödüllerin tadını çıkarmak için daha donanımlı olacaksınız.

Tebrikler! Tasarruf etmeyi ve tasarruf planı oluşturmayı öğrenerek finansal hedeflerinize ulaşma yolunda ilk adımları attınız. Para biriktirmek göz korkutucu bir iş olmak zorunda değil; heyecan verici ve ödüllendirici bir yolculuk olabilir.

Özetlemek gerekirse:

1. Açık ve ulaşılabilir hedefler belirleyerek ve finansal geleceğiniz için size bir yol haritası vererek başladınız.
2. Daha sonra, tasarruf ederken harcamalarınızı yönetmenize olanak tanıyan, işinize yarayacak bir bütçe oluşturduunuz.

Gereksiz harcamaları belirleyip kestiniz, böylece hedeflerinize ulaşmak için daha fazla para ayırdınız.

2. Tasarruflarınızı otomatikleştirerek, sürekli manuel müdahaleye gerek kalmadan sürekli ilerleme kaydettiğinizden emin oldunuz.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(ı)lar(a)ın ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

3. Sonunda ilerlemenizi takip etmenin, dönüm noktalarını kutlamanın ve bu yolda motive kalmanın önemini öğrendiniz.

Unutmayın, para biriktirmek, finansal refahınızın kontrolünü elinize almak ve rüya gibi bir tatil, yeni bir ev ya da güvenli bir gelecek olsun, hayatta en çok istediğiniz şeylere doğru çalışmakla ilgilidir.

Bu ipuçlarını kullanmaya devam edin, hedeflerinize bağlı kalın ve tasarruflarınızın artmasını izleyin. Finansal geleceğiniz sizin elinizde; kararlılık ve akıllı planlamayla aklınıza koyduğunuz her şeyi başarabilirsiniz.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Modül 5: Kredi alma / krediler ve bankalar ve finans kurumlarıyla iletişim

- Kredi, belirli bir amaç için veya öngörülemeyen bir olay için birinden ödünç aldığınız ve geri ödeme vaadiyle aldığınız paradır.
- Parayı ödünç aldığınızda, bir borca girersiniz ve parayı borç verene zamanla geri ödemek zorunda kalırsınız, ayrıca faiz adı verilen bir miktar fazladan para da ödersiniz.
- Bireylere krediler genellikle bankalar ve kredi birlikleri tarafından sunulur.
- Geliriniz, aylık harcamalarınız, kredi puanınız ve kredi geçmişiniz gibi ayrıntıları içeren bir kredi başvurusu doldurmalısınız.
- Bu faktörler, faiz oranı da dahil olmak üzere borç verenin krediye ilişkin kararını etkiler.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

- Birinin kredi almaya ihtiyaç duymasının birçok nedeni olabilir. Bunlar arasında üniversite için ödeme yapmak, ev satın almak, düğün için ödeme yapmak ve araba satın almak yer alıyor.
- Kredinizi aylık ödemeler veya taksitler halinde ödersiniz.

5.1 Kredi Türleri

Krediler genel olarak iki türe ayrılabilir:

- Borç verenin kredinin ev veya araba gibi bir varlıkla desteklenmesine ihtiyaç duyduğu ipotek veya araba kredileri gibi teminatlı krediler.
- Öğrenci kredileri ve bireysel krediler gibi teminatsız krediler.

Bir kredi veya kredi limiti almadan önce kendinize aşağıdaki soruları sorun:

- Ne kadar borç almak istiyorsunuz?
- Ne kadarını karşılayabilirsin?

Paraya şimdi mi ihtiyacınız var yoksa masraflar siz birikim yapana kadar bekleyebilir mi?

- *Her ay ne kadar geri ödeyebileceksiniz?*
- *Faiz oranları yükseldiğinde yine de ödemeleri karşılayabilecek misiniz?*
- *Bir ödemeyi kaçırırsanız ne olur?*
- *Kredi sigortasına mı ihtiyacınız var?*

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmektedir

5.2 Borç türleri

Şimdi iyi borç ile kötü borç arasındaki farkın ne olduğunu tartışalım.

İyi borç, uzun vadede değer yaratan veya daha fazla zenginlik üreten bir şeye yapılan yatırımdır.

İyi bir borcun örnekleri şunları içerebilir:

- evinizin değerini artıracak ev yenileme kredisi
- daha yüksek gelirli bir iş bulmanıza yardımcı olabilecek bir öğrenci kredisi.

Kötü borç, değeri düşen veya zamanında ve tam olarak ödeyemeyeceğiniz bir şeyi satın almak için borç almaktır, bu da faiz masraflarına ve daha fazla borca neden olur.

Örnekler şunları içerebilir:

- tatil için borca girmek
- fatura döneminin sonunda ödeyemeyeceğinizi bildiğiniz halde kredi kartınızla pahalı bir akşam yemeği satın almak

Tatilin veya akşam yemeğinin tadını çıkardıktan çok sonra bu satın alımların parasını ödemek zorunda kalabilirsiniz.

5.3 Faiz oranları yükselirse kredi ödemeleriniz ne olur?

Kredinizin veya kredi limitinizin değişken faiz oranı varsa, faiz oranlarının yükselmesi durumunda aylık ödemeleriniz artabilir.

Ne yapabilirsin?

- Faiz oranları yükseldiğinde paranızı nasıl yöneteceğinizi öğrenin.
- Kredi veya kredi sözleşmenizi gözden geçirmek
- Kredi veya kredi sözleşmesinin hüküm ve koşullarını dikkatlice okuyun.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

- Faiz oranlarına ve ücretlere yakından bakın. Anlaşmanın faiz oranı ve koşullarını müzakere edebilirsiniz.
 - Anlamadığınız her şeyi borç vereninize sorun.
- Kötü bir kredi kredisi bulmak için mali durumunuzu bilmeniz ve en az üç kredi vereni (tercihen daha fazlasını) karşılaştırarak zaman harcamanız gerekir.

Arkadaşlarınız ve aileniz, bir fatura veya mali aksilikle karşı karşıya kaldığınızda size yardım edebilir ve etmeye istekli olabilir. Geri ödeme gücünüz konusunda net olun, faiz ödemeye istekli olun ve her şeyi yazılı hale getirin. Sonuçta bu, ilişkiniz için tehlike oluşturabilir; bu nedenle sevdiğiniz kişiye karşı açık olun ve geri ödemeleri takip edin

Faaliyet 1 Basit bir kredinin hesaplamaları

Bu seçeneği kullanarak basit bir kredi hesaplamayı deneyin

$$\text{BORÇ} \times \left[1 + \text{FAİZ ORANI} \right] =$$

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

5.4 Borç verenler

Artık kredilerin ne olduğunu bildiğinize göre, onları nereden alabileceğinizi konuşalım. Bireylere yönelik krediler genellikle iki ana yerden sunulur: bankalar ve kredi birlikleri.

Bankalar finans dünyasının tanınmış büyük oyuncuları gibidir. Muhtemelen onları daha

nce duymuşsunuzdur. Finansal ihtiyaçlarınızı karşılamanaza yardımcı olacak çeşitli kredi seçenekleri sunarlar.

Kredi birlikleri ise toplum temelli finans kurumları gibidir. Genellikle daha küçüktürler ve kişiselleştirilmiş hizmetler sunabilirler. Daha yerel bir dokunuş tercih ediyorsanız kredi birlikleri mkemmел bir seçimdir.

Unutulmaması gereken önemli nokta, hem bankaların hem de kredi birliklerinin, kredi ararken ihtiyacınız olan parayı almanıza yardımcı olabileceğidir. Finansal yolculuğunuzda size yardımcı olmak için oradalar.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtımayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Dolayısıyla, ister bir bankayla ister bir kredi birliğiyle gitmeye karar verin, konu borç almaya geldiğinde seşim yapma seşenekleriniz vardır.

5.5 Kredi başvurusu

Artık nereden kredi alacağınızı bildiğinize göre, nasıl başvuru yapacağınızı konuşalım. Krediyeye başvurmak, borç verene kendiniz ve mali durumunuz hakkında bilgi vermek gibidir. Kredi almaya karar verdiğinizde 'kredi başvurusu' adı verilen formu dolduracaksınız. Bunu borç verene kendinizi tanıtmanın bir yolu olarak düşünün.

Bu uygulamada bazı önemli ayrıntıları paylaşacaksınız. Bunlar geliriniz, aylık harcamalarınız, kredi puanınız ve kredi geşmişiniz hakkındaki bilgileri işerir.

Geliriniz düzenli olarak ne kadar para kazandığınızdır. Aylık giderleriniz, kira veya yiyecek gibi her ay ödemeniz gereken faturalar ve masraflardır. Kredi puanınız ve kredi geşmişiniz mali karneniz gibidir. Paranızı yönetmede ve faturalarınızı zamanında ödemede ne kadar iyi olduğunuzu gösterirler.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtımayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Borç verenler neden tüm bunları bilmek istiyor?

Krediniz hakkında karar vermelerine yardımcı olur. Size kredi verip veremeyeceklerini ve eğer öyleyse hangi faiz oranıyla kredi verebileceklerini öğrenmek için bu ayrıntıları kullanacaklar. Bu nedenle, kredi başvurusunu doldururken dürüst olmayı ve doğru bilgi vermeyi unutmayın. İhtiyacınız olan mali yardımı almanız için çok önemli bir adımdır. Birinin kredi alması gerekmesinin birçok nedeni olabilir. Bazı yaygın örnekler arasında üniversite için ödeme yapmak, ev satın almak, düşün masraflarını karşılamak veya araba satın almak yer alır

5.6 Kredilerin geri ödenmesi

Kredi aldığınızda, bunu zamanla geri ödemeniz gerekecektir. Genellikle bu, aylık ödemeler veya taksitler yoluyla yapılır. Mali durumunuzu etkili bir şekilde yönetebilmenizi sağlamak için bu ödemeleri bütçelemek ve planlamak önemlidir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

5.7.Kredi almadan önce sorulması gereken sorular

Kredi almadan önce kendinize şu önemli soruları sorun:

- *Ne kadar borç almak istiyorsunuz?*
- *Her ay neyi geri ödeyebilirsiniz?*
- *Masraf acil mi yoksa siz birikim yapana kadar*

bekleyebilir mi?

- *Artan faiz oranları ödeme yapma yeteneğinizi nasıl etkileyecek?*
- *Bir ödemeyi kaçıırırsanız sonuçları nelerdir?*
- *Ek koruma için kredi sigortasına mı ihtiyacınız var?*

İyi borç ve kötü borç:

İyi borç ile kötü borç arasındaki farkı anlamak çok önemlidir.

- İyi borç, değer yaratan veya zaman içinde servetinizi artıran bir şeye yapılan yatırımdır. İyi borç örnekleri arasında, evinizin değerini artıran ev yenileme kredileri veya daha yüksek maaşlı işlere yol açabilecek öğrenci kredileri yer alır.
- Kötü borç ise, değerini kaybeden veya zamanında ödeyemeyeceğiniz şeyler için borç almaktır, bu da faiz masraflarına ve daha fazla borca

yol açar. Kötü borç örnekleri, tatil için borçlanmayı veya hızlı bir şekilde ödeyemeyeceğiniz gerekli olmayan öğelere harcama yapmayı içerebilir.

5.8. Faiz Oranları

Şimdi kredilerin kritik bir boyutundan bahsedelim: faiz oranları. Faiz, borç almak için ödediğiniz küçük bir ücret gibidir ve nasıl çalıştığını anlamak çok önemlidir.

Borç aldığınızda, borç veren onu size bedavaya borç vermez. Biraz fazladan ücret alıyorlar ve bu ekstra miktara 'faiz' deniyor.

Faiz oranları genellikle yüzde olarak ifade edilir. Bu, ödünç alınan paranın üstüne geri ödemeniz gereken kredi tutarının bir kısmı gibidir.

Farklı kredilerin farklı faiz oranları olabilir. Bazıları daha düşük oranlara sahip olurken bazıları daha yüksek oranlara sahip olabilir. Bir krediyi kabul etmeden önce faiz oranını bilmek önemlidir.

Faiz oranı toplamda ne kadar geri ödeyeceğinizi etkiler. Daha yüksek faiz oranlarına sahip krediler, aldığınız borçtan daha fazlasını ödeyeceğiniz

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

anlamına gelir; bu nedenle, mümkün olduğunca daha düşük faiz oranlarına sahip kredileri seşmek akıllıca olacaktır.

Krediler söz konusu olduğunda faiz oranlarını anlamamanın bilinçli kararlar vermenin önemli bir parçası olduğunu unutmayın.

Şimdi size faiz oranlarını ilgilendiren her unsuru açıklıyoruz.

Faiz oranları nedir?

Faiz oranları, borç almak için ödediğiniz bedel gibidir. Toplam kredi tutarının yüzdesi olarak ifade edilirler.

- Örneğin, %5 faiz oranıyla 1.000 Euro borç alırsanız, orijinal 1.000 Euro'yu artı 50 Euro'luk ek faizi geri ödemeniz gerekir.

Aylık ödemeler:

- Faiz oranları aynı zamanda aylık ödemelerinizi de etkiler. Daha yüksek bir faiz oranı, daha büyük aylık ödemelere yol açarak bütçenizi yönetmeyi zorlaştırabilir.
- Daha düşük faiz oranları genellikle daha yönetilebilir aylık ödemeler anlamına gelir.

Kredi süresi:

- Faiz oranları kredi süresini etkiler. Daha yüksek faiz oranları, aylık ödemeleri yönetilebilir tutmak için krediyi daha kısa bir sürede geri ödemeniz gerektiği anlamına gelebilir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

- Daha düşük faiz oranları, uzun vadede daha uygun fiyatlı olabilecek daha uzun bir kredi vadesine olanak sağlayabilir.

Faiz oranlarını değerlendirirken nelere dikkat etmelisiniz?

Sabit ve Değerşken oranlar:

- Faiz oranının sabit mi yoksa değerşken mi olduğunu belirleyin. Sabit faiz oranlarının kredi vadesi boyunca sabit kalması öngörülebilirlik sağlar.
- Değerşken oranlar piyasadaki dalgalanmalara göre değerşebilir ve bu da aylık ödemelerin belirsiz olmasına yol açabilir.

5.9 Artan faiz oranlarının etkisi

Kredinizin veya kredi limitinizin değerşken faiz oranı varsa, faiz oranları yükseldiğinde aylık ödemeleriniz artabilir.

Bu durumu yönetmek için:

- Faiz oranları yükseldiğinde mali durumunuzu nasıl idare edeceğinizi öğrenin.
- Herhangi bir değerşiklik olup olmadığını görmek için kredi veya kredi sözleşmenizi inceleyin.
- Şartlar ve koşulları dikkatlice okuyun ve faiz oranları ile ücretleri anlayın.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(ı)lar(a) aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

- Mümkünse kredi vereninizle koşulları müzakere etmeyi düşünün

5.10 Bir banka veya finans kurumuyla nasıl iletişim kurulur?

Özel finansal ihtiyaçlarınızı ve kredinin amacını tanımlayarak başlayın.

Bu, ne kadar paraya ihtiyacınız olduğunu ve ne tür bir kredinin uygun olabileceğini netleştirmenize yardımcı olacaktır.

- 1. Borç verenle iletişime geçin:** Seçilen borç verene, tercih ettikleri iletişim yöntemini kullanarak ulaşın. Bu bir telefon görüşmesi, e-posta veya yerel bir Őubeye Őahsen ziyaret olabilir.
- 2. Soru sorun:** Borç verenle iletişime geçtiğinizde soru sormaktanekinmeyin. Sundukları kredi türleri, uygunluk kriterleri ve başvuru süreci hakkında bilgi alın.
- 3. Bir toplantı planlayın:** Gerekirse banka veya finans kuruluşundaki bir kredi yetkilisi ile bir toplantı planlayın. Bu toplantı ihtiyaçlarınızı daha detaylı tartişmanıza olanak tanıyacaktır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

4. Kredi başvurusu: Borç veren tarafından sağlanan kredi başvurusunu tamamlayın. Mali durumunuz hakkında doğru ve dürüst bilgi verdiğinizden emin olun.

5. Destekleyici belgeleri sağlayın: Gerekli belgeleri başvurunuzla birlikte gönderin. Bu, ödeme taslaklarını, vergi beyannamelerini ve varlık kanıtlarını içerebilir.

6. Kredi koşullarını gözden geçirin: Faiz oranı, geri ödeme planı ve krediyle ilgili ücretler de dahil olmak üzere kredinin koşullarını dikkatlice inceleyin.

7. Mümkünse pazarlık yapın: Daha düşük faiz oranı gibi daha iyi koşulları güvence altına alabileceğinize inanıyorsanız, borç verenle pazarlık yapmaktan korkmayın.

8. Onay bekleyin: Başvurunuzu gönderdikten sonra sabırlı olun. Borç veren, krediye uygun olup olmadığınızı belirlemek için başvurunuzu ve mali belgelerinizi inceleyecektir.

9. Kredi teklifi alın: Krediniz onaylanırsa kredi veren kuruluş size kredi teklifi sunacaktır. İhtiyaçlarınızı ve beklentilerinizi karşıladığından emin olmak için dikkatlice inceleyin.

10. Sözleşmeyi imzalayın: Kredi teklifinden memnunsanız, kredi sözleşmesini imzalayın ve borç verene iade edin. Bu sizi yasal olarak kredi şartlarına bağlar.

11. Fon alın: Kredi sözleşmesi imzalandıktan sonra, borç veren, parayı belirttiğiniz hesaba aktaracaktır. Fonları amaçlanan amaç için kullandığınızdan emin olun.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

12. Geri ödemelere başlayın: Kredi sözleşmesinde belirtildiği gibi düzenli aylık ödemeler yapmaya başlayın. Son ödeme tarihlerini kaçırmamak için mümkünse otomatik ödemeleri ayarlayın.

13. İletişimde kalın: Kredinin ömrü boyunca borç verenle açık iletişimi sürdürün. Herhangi bir mali zorlukla karşılaşırsanız, olası çözümleri araştırmak için borç vereni derhal bilgilendirin.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Modül 6: Gelirimi nasıl artırabilirim?

Gençken para kazanmanın esasen iki yolu vardır:

- yarı zamanlı/tam zamanlı bir işte veya .
- çeşitli kaynaklardan "yan tarafta" (anketlere katılmak, ara sıra genç bir kuzenine bebek bakıcılığı yapmak ve bazı oyunları GameStop'a geri satmak gibi).

Bir iş tutarlı para verecektir. Onlara muhtemelen belirli bir program verilecek (veya bir haftalık, iki haftalık veya aylık olarak çalışmak için zaman aralıklarına kaydolmaları gerekecek) ve böylece kazançların ne olacağını önceden bilebilirsiniz.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmektedir

Yasal olarak istediğiniz şekilde çalışabildiğinizden emin olmak için ülkenizdeki genç istihdamı yasalarına uymanız gerekeceğini unutmayın; çünkü yasalara göre gençler için asgari ücret vardır. Diğer bir seçenek ise yaz aylarında mevsimlik bir iş bulmaktır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Şimdi her mesleğin avantajlarını tartışalım!

- Salon asistanı

Burada müşterilerle etkileşime girebilir, randevuları takip edebilir, müşteriler arasında dezenfekte yapabilir, müşterileri karşılayabilir ve daha fazlasını yapabilirsiniz.

- Hayvanlarla çalışmak

Evcil hayvan dükkanı asistanı olup kafesleri temizleyebilir veya komşularınıza evcil hayvanlarıyla birlikte yürümeyi teklif edebilirsiniz.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

- **Peyzajla alışmak**

Yerel bir serada veya halka açık bahçede peyzaj düzenlemesi ile çalışabilirsiniz.

- **Çiftlikte alışmak**

Hasat mevsimi, bir çiftlik işi düzenlemek için özellikle verimli bir zamandır, çünkü yılın bu döneminde daha fazla ele ihtiyaç duyarlar (ve daha fazla gelir elde ederler... veya en azından beklenen gelire sahiptirler).

- **Ücretli staj**

İki tür staj şunlardır:

- a) cretli bir pozisyon veya
- b) cretsiz pozisyon.

Ücretli staj olanaklarını araştırın.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

- **Cankurtaran**

Yüzme yeteneğiniz varsa bunları cankurtaran olmak için kullanabilirsiniz. Büyük olasılıkla ek bir eğitime ihtiyacınız olacak, ancak bu tür bir eğitim mevcut (örneğin Kızıl Haç tarafından)

- **Broşür dağıtımı**

Marketlerin veya projelerin broşürlerini bölgenizde dağıtabilirsiniz.

Genellikle dağıttığınız her örnek için ödeme yaparlar.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Modül 7: Kişisel verilerin gizliliği ve kaçınılması gereken hatalar

7.1 Kişisel verilerin gizliliği

Kişisel veri gizliliği, dijital çağda hayatımızın kritik bir yönüdür. Teknoloji kullanımının artmasıyla birlikte kişisel bilgilerimiz her zamankinden daha erişilebilir hale geliyor. Kişisel verilerinizi yetkisiz erişime, kötüye kullanıma veya hırsızlığa karşı korumak için gerekli adımları atmak önemlidir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Kişisel verilerin gizli tutulması çeşitli nedenlerden dolayı çok önemlidir.

- **Yasal koruma:** Birçok ülkede kişisel verilerin toplanması, kullanılması ve ifşa edilmesini düzenleyen katı yasalar vardır. Bu yasaların ihlal edilmesi, ağır para cezalarına, yasal işlemlere ve şirketin itibarının zedelenmesine neden olabilir.
- **Güven ve itibar:** Bireyler, kişisel verileri konusunda bir şirkete veya kuruluşa güvendiğinde, bunların sorumlu ve gizli bir şekilde ele alınmasını beklerler. Bir veri ihlali, bir şirketin müşterileri veya müşterileri arasındaki itibarına ve güvenine ciddi şekilde zarar verebilir.
- **Kimlik hırsızlığı ve dolandırıcılık:** İsimler, adresler ve mali bilgiler gibi kişisel veriler suçlular tarafından kimlik hırsızlığı ve dolandırıcılık amacıyla kullanılabilir. Gizlilik, bireylerin bu suçların mağduru olmalarını önlemeye yardımcı olur.
- **Gizlilik hakları:** Herkes, kişisel bilgilerinin kontrolünü de içeren gizlilik hakkına sahiptir. Kişisel verilerin gizli tutulması, bu hakka saygı gösterir ve bireylerin, verilerine kimin erişebileceği konusunda bilinçli kararlar verebilmesini sağlar.
- **Güvenlik:** Gizlilik, veri güvenliğinin önemli bir bileşenidir. Kuruluşlar, kişisel verileri gizli tutarak veri ihlali riskini azaltabilir ve hassas bilgilerin yanlış ellere geçmesini önleyebilir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

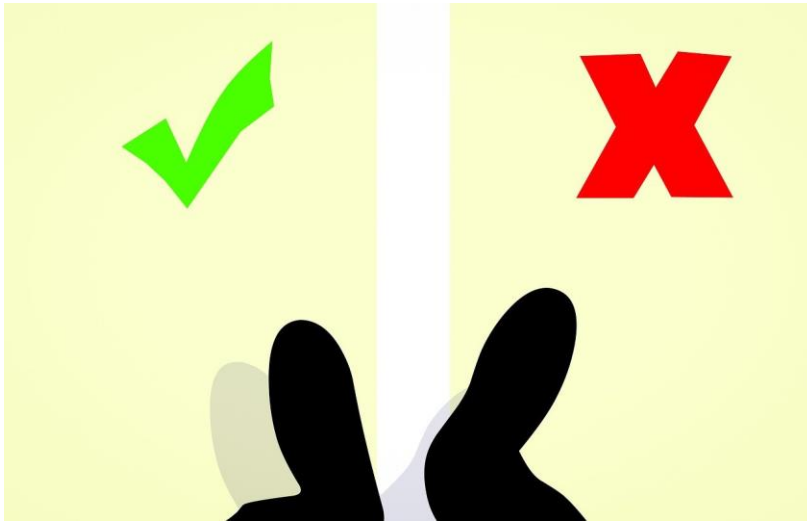

Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmektedir

- **Uluslararası standartlara uygunluk:** Avrupa Birliği gibi birçok uluslararası kuruluş, şirketlerin kişisel verileri gizli tutmasını gerektiren veri koruma standartları oluşturmuştur. Uyumsuzluk cezalara ve itibar kaybına yol açabilir.

Özetle kişisel verilerin gizli tutulması, hukuka uygunluk, güven ve itibarın sürdürülmesi, kimlik hırsızlığı ve sahtekarlığa karşı korunma, gizlilik haklarına saygı duyulması, veri güvenliğinin sağlanması ve uluslararası standartlara uyum açısından esastır.

7.1 Kişisel verilerin gizliliğiyle ilgili yaygın hatalar

Kişisel veri gizliliği söz konusu olduğunda insanların yaptığı bazı yaygın hatalar ve bunlardan nasıl kaçınılacağı aşağıda açıklanmıştır:

- **Zayıf şifreler kullanmak:** "123456", "password" veya "qwerty" gibi zayıf şifreler bilgisayar korsanları için kolay hedeflerdir. Kişisel verilerinizi korumak için büyük ve küçük harflerden, rakamlardan ve özel karakterlerden oluşan güçlü şifreler oluşturun. Ayrıca karmaşık

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

şifreleri güvenli bir şekilde oluşturmak ve saklamak için bir şifre yöneticisi kullanmayı düşünün.

- **Sosyal medyada hassas bilgilerin paylaşılması:** Sosyal medya platformları sıklıkla kişisel bilgilerinizi ister ve bu bilgiler, siber suçlular tarafından hesaplarınıza erişmek veya kimliğinizi çalmak için kullanılabilir. Sosyal medyada paylaştığınız bilgiler konusunda dikkatli olun ve gönderilerinizi yalnızca güvenilir kişilerin görebilmesini sağlamak için daima gizlilik ayarlarını kontrol edin.
- **Genel Wi-Fi ağlarını kullanma:** Genel Wi-Fi ağları güvenli değildir ve doğru araçlara sahip olan herkes verilerinizi ele geçirebilir. Hassas bilgilere erişmek veya çevrimiçi işlemler gerçekleştirmek için halka açık Wi-Fi ağlarını kullanmaktan kaçının. Herkese açık Wi-Fi kullanmanız gerekiyorsa verilerinizi şifrelemek ve gizliliğinizi korumak için bir sanal özel ağ (VPN) kullanın.
- **Not Yazılımın güncellenmemesi:** Güncel olmayan yazılımlarda bilgisayar korsanlarının yararlanabileceği güvenlik açıkları bulunabilir. Kişisel verilerinizi korumak için işletim sisteminizi, uygulamalarınızı ve antivirüs yazılımınızı daima güncel tutun.
- **Parolaların yeniden kullanılması:** Parolaların birden fazla hesapta yeniden kullanılması, hesaplarınızdan birinin güvenliğinin ihlal edilmesi durumunda veri ihlaline yol açabilir. Her hesap için benzersiz bir şifre kullanın ve hepsini hatırlamanıza yardımcı olacak bir şifre yöneticisi kullanmayı düşünün.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

- **Kimlik avı e-postalarını göz ardı etmek:** Kimlik avı e-postaları, siber suçlular tarafından kişisel bilgileri çalmak için kullanılan yaygın bir taktiktir. Kişisel bilgi isteyen, gerçek olamayacak kadar iyi fırsatlar sunan veya şüpheli ekler içeren e-postalara karşı dikkatli olun. Herhangi bir kişisel bilgi vermeden önce daima gönderenin kimliğini doğrulayın.
- **Kişisel cihazları gözetimsiz bırakmak:** Kişisel cihazlarınızı gözetimsiz bırakmak, başkalarının kişisel verilerinize erişmesine neden olabilir. Cihazlarınızdan uzaktayken daima kilitleyin ve yetkisiz erişimi önlemek için **ekran kilitleri ve şifreler kullanın.**
- **Verilerin yedeklenmemesi:** Verilerinizi düzenli olarak yedeklemek, veri ihlali durumunda kaybolan veya çalınan bilgileri kurtarmanıza yardımcı olabilir. Önemli dosyalarınızı ve belgelerinizi depolamak için bulut depolama hizmetlerini veya harici sabit sürücülerini kullanın.
- **Kredi raporlarını izlememek:** Kredi raporlarınızı düzenli olarak izlemek, dolandırıcılık faaliyetlerini erken tespit etmenize yardımcı olabilir.

Olağandışı faaliyetlere ilişkin kredi raporlarını alın ve şüpheli işlemleri derhal bankanıza veya kredi kartı şirketinize bildirin.

- **Veri gizliliği konusunda kendinizi eğitmemek:** Veri gizliliğine ilişkin en iyi uygulamalar ve yeni tehditler hakkında bilgi sahibi olun. Kişisel verilerinizi etkili bir şekilde nasıl koruyacağınızı öğrenmek için makaleler okuyun, web seminerlerine katılın ve kurslara katılın.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Sonuç olarak, kişisel verilerinizin gizliliğini korumak dikkatli olmayı, farkındalığı ve proaktif önlemleri gerektirir. Bu yaygın hatalardan kaçınarak ve en iyi uygulamaları takip ederek veri ihlali riskini en aza indirebilir ve dijital çağda gizliliğinizi koruyabilirsiniz.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Module 8: Vergi beyannamelerinin üretimi

8.1 Vergiye tabi kişiler kimlerdir?

- Ulusal mevzuat uyarınca vergiye tabi olan mukim ve mukim olmayan gerçek kişiler;
- Düzenlemeler uyarınca vergi stopajı ve ödemesi gereken yerleşik ve yerleşik olmayan kişiler;
- Yukarıdaki kişilerin yasal temsilcileri

Yerleşik gerçek kişi, uyuğu ne olursa olsun, ülkede daimi bir adresi bulunan veya herhangi bir on iki aylık dönemde ülke topraklarında 183 günü aşan bir süre boyunca bulunan veya hayati çıkarlarının merkezi bu

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

ülkede bulunan herhangi bir kişidir. ülkede bulunmaktadır. Ülkede daimi adresi bulunan ancak hayati çıkarlarının merkezi ülkede bulunmayan kişi, yerleşik gerçek kişi sayılmaz. Yerleşik olmayan gerçek kişi, yerleşik kişi olmayan herhangi bir kişi olacaktır.

8.2. Bir genç olarak nelere dikkat etmeliyiz?

Tax period - Vergi dönemi - Gerçek kişiler için vergilendirme dönemi, nihai vergiye tabi vergiler hariç, takvim yılı ile eş zamanlı olacaktır.

Vergiye tabi gelir – vergiye tabi bir kişinin vergi yılı boyunca elde ettiği herhangi bir kaynaktan elde edilen gelir (daha fazla bilgi için Modül 1'e bakınız). İlgili kaynaktan vergiye tabi gelirin belirlenmesi üzerine izin verilen giderler düşülür.

Vergiye Tabi Olmayan Gelir - Aşağıdaki gelir türlerinin, tek tacir sıfatı da dahil olmak üzere, Ticaret Kanunu anlamında tacir sıfatıyla ekonomik faaliyetten elde edilmediği durumlarda, vergiye tabi olmadığı kabul edilecektir:

- vergi yılı içerisinde aşağıdakilerin satışından veya takasından elde edilen herhangi bir gelir:
- o edinim tarihi ile satış veya takas tarihi arasında üç yıldan fazla süre geçmiş olması koşuluyla, oturmaya mahsus bir taşınmaz;
- o iktisap tarihi ile satış veya takas tarihi arasında beş yıldan fazla bir süre geçmiş olması koşuluyla, iki adete kadar taşınmaz ile herhangi bir sayıda tarım ve orman mülkü;

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

- aşağıdakiler hariç olmak üzere, taşınır malların satışından veya takasından tahakkuk eden her türlü gelir;
- edinim tarihinden satış veya değiştirme tarihine kadar geçen sürenin bir yıldan az olması koşuluyla kara, hava ve deniz yoluyla ulaşım araçları;
- sanat eserleri, koleksiyon eşyaları ve antikalar;
- hisseler, faizler, tazminat araçları, yatırım çekleri ve diğer mali varlıklar ile döviz ticaretinden elde edilen gelirler;
- Atık Yönetimi Yasası uyarınca atıkların toplanması, taşınması, geri kazanılması veya bertaraf edilmesi hakkına sahip kişilere teslim edilen taşınır mallar;
- mali araçların elden çıkarılmasından tahakkuk eden her türlü gelir;
- orta ve ağır bedensel zarar, meslek hastalığı veya ölüm için hükmedilen tazminatlar ve benzeri diğer ödemeler;
- devlet ve belediye ihtiyaçları için özel mülkiyet tarafından alınan mülklere ilişkin tazminatlar;
- yurt içinde ve yurt dışında öğrenim görmeleri için gerçek kişiler lehine sağlanan her türlü burs;
- Ek bakış şeklinde verilen herhangi bir ödöl veya önemsiz değere sahip bir ürün ödölü, aşağıdaki şekilde verilen anlam dahilinde eğlence atari makineleri tarafından verilir;
- Avrupa Birliği'nin eğitim, öğretim, gençlik ve spor programı 'Erasmus+' kapsamında alınan her türlü kaynak;

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Gelirin aşağıdaki tarihte elde edildiği kabul edilecektir:

- ödeme: nakit ödeme durumunda;
- çekin gelirini veya tahsilini alan kişinin hesabına yatırılması: nakit dışı ödeme durumunda;
- bedelin alınması: nakit dışı gelir durumunda;
- hakların veya mülkiyetin satışı, takası veya diğer zahmetli devri durumunda hakların veya mülkiyetin devri;
- bu Yasanın öngördüğü diğer durumlar.

8.3. Vergi Türleri

1. Toplam yıllık vergi matrahı üzerinden vergi

İstihdam ilişkilerinden elde edilen gelirler, diğer ekonomik faaliyetlerden elde edilen gelirler, kiradan veya hakların veya mülkiyetin kullanılmasına ilişkin diğer külfetli hükümlerden elde edilen gelirler, hakların veya mülkiyetin devredilmesinden elde edilen gelirler ve diğer kaynaklardan elde edilen gelirler.

Kaynağına bağlı olarak gelir türüne göre vergilendirilebilir gelir:

- income iş ilişkilerinden elde edilen gelirler - Kanunda belirtilen gelir hariç olmak üzere, bir işverenden veya bir işveren hesabına yapılan iş ücreti ve diğer tüm nakdi ve/veya aynı ödemeler.
- diğer ekonomik faaliyetlerden elde edilen gelir - elde edilen gelirin işletme giderlerinden netleştirilmesi aşağıdaki gibidir;

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

- Ss bitkilerinin yetiştirilmesinden elde edilen gelirler hariç olmak üzere, tarımsal üretici olarak kayıtlı gerçek kişilere işlenmemiş tarım ürünlerinin üretiminden elde edilen gelirler için yüzde 60 oranında
- By yüzde 40 oranında: işlenmiş veya işlenmemiş tarım ürünleri, işlenmiş veya işlenmemiş orman ürünleri, işlenmiş veya işlenmemiş avlanma alanı yönetimi ürünleri ve işlenmiş veya işlenmemiş balıkçılık ürünlerinin üretimi işinden elde edilen her türlü gelir. doğal kişiler; her türlü telif hakkı ve lisans telif hakları; Yerel yasalarca belirlenen prosedüre göre lisans vergisi alınmayan vasıflı bir zanaatın uygulanmasından elde edilen herhangi bir gelir;
- Serbest mesleğin uygulanmasından elde edilen herhangi bir gelir veya iş dışı ilişkiler kapsamındaki herhangi bir ücret için yüzde 25 oranında.
- Kiradan veya hakların veya mülkün kullanımına ilişkin diğer külfetli hükümlerden elde edilen gelir - elde edilen gelirin yüzde 10'luk giderler ile borçlandırılması;
- Hakların veya mülkün devredilmesinden elde edilen gelir - bireysel mülkler/haklar için farklı bir yaklaşım; örneğin, bu tür mülklere ilişkin sınırlı aynı haklar da dahil olmak üzere, taşınmaz malların satışından veya takasından elde edilen gelir, borçlandırılarak belirlenecektir. bu tür bir mülkün satış fiyatı ile satın alma maliyeti arasındaki yüzde 10 masraflı pozitif fark;
- Diğer kaynaklardan elde edilen gelir – elde edilen vergiye tabi gelirin brüt toplamı.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtımayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

- Yıllık vergi matrahı, her gelir kaynağı için ayrı ayrı belirlenecek ve zorunlu sosyal sigorta primleri düşüldükten sonra ilgili kaynaktan elde edilen vergiye tabi gelir olacaktır.
- Toplam yıllık vergi matrahı, istihdamdan elde edilen gelir, diğer ekonomik faaliyetlerden elde edilen gelir, kira veya hakların veya mülkiyetin kullanılmasına ilişkin diğer külfetli hükümlerden elde edilen gelirlere ilişkin yıllık vergi matrahlarının toplamı olacaktır.

Hakların veya mülklerin transferinden elde edilen gelirler ve bu Kanunda öngörülen vergi indirimleri hariç olmak üzere diğer kaynaklardan elde edilen gelirler.

Vergi indirimleri normalde aşağıdakiler için planlanır:

- Çalışma kapasitesi azalmış kişiler
- Kişisel gönüllü sosyal ve ticari sigorta katkıları
- Emeklilik üzerine katkı hizmeti için kişisel katkıları
- Bağışlar
- Genç evli çiftler
 - Çocuklar
 - Özürlü çocuklar
- Nakit dışı ödemeler gerçekleştirildi
- Taşınmaz mülkün iyileştirilmesi veya yenilenmesi için vergi indirimi

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

Örneğin Bulgaristan'da vergi oranı toplam yıllık vergi matrahının yüzde 10'udur.

8.4. Vergi havalesi için son tarihler

Prepayment Ön ödeme bekleniyor:

- aylık olarak - verginin kesildiği veya kısmi ödemelerin yapıldığı ayı takip eden ayın 25'inci günü veya öncesinde - işverenin vergiyi kesmek ve ödemekle yükümlü olduğu iş ilişkilerinden elde edilen gelirler için;
- üç ayda bir - geliri ödeyen kuruluş veya kendi sigortalı kişi tarafından, en geç kuruluş tarafından gelirin tahsil edildiği veya gelirin tahsil edildiği üç aylık dönemi takip eden ayın sonuna kadar. geliri ödeyen kişinin vergiyi kesme ve ödeme yükümlülüğünün bulunmadığı gelirin elde edildiği üç aylık dönemi takip eden aydan geç olmamak kaydıyla, kendi sigortalısı tarafından ödenmiştir.

Gelirin sahibi aksini tercih etmedikçe, diğer kaynaklardan elde edilen gelirler de dahil olmak üzere, vergi yılının dördüncü çeyreğinde elde edilen iş ilişkilerinden elde edilen gelirler dışındaki herhangi bir gelir için ön ödeme yapılmayacaktır.

- **On Yıllık bazda (son tarihler yıldan yıla değişebilir):**
 - o gelirin elde edildiği yılı takip eden yılın 25 Şubat tarihine kadar - asli iş ilişkisi kapsamındaki bir işveren tarafından
 -

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

verginin yıllık olarak mahsup edilmesiyle bağlantılı olarak kesilen vergiye ilişkin olarak;

- Gelirin elde edildiği yılı takip eden yılın 30 Nisan'ına kadar - toplam yıllık vergi tutarına ilişkin vergilerle ilgili diğer durumlarda.

8.5. Yaptırımlar

Vergi beyannamesinde verginin eksik değerlendirilmesine veya vergiden muafiyete yol açacak herhangi bir ayrıntıyı veya durumu beyan etmeyen veya yanlış beyan eden kişi para cezasına çarptırılacaktır. Vergi beyannamesini vadesinden sonra veren kişi para veya para cezasına çarptırılacaktır.

Gelirin belgelenmemesi, stopaj yapılmaması veya verginin gönderilmemesi halinde de para cezası veya para cezası uygulanacaktır.

zaman sınırı, bilgi verilmemesi veya belirlenen süre sınırının ötesinde bilgi sağlanması.

Tekrarlanan bir ihlal durumunda yaptırımların iki katına çıkacağıını unutmayın.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de EACEA sorumlu tutulamaz.